

6.1 Granskningsredogörelse

Enligt plan och bygglagen ska länsstyrelsen under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över kommunens förslag till översiktsplan. Yttrandet ska bifogas till översiktsplanen. Kommunen har gjort en del ändringar med anledning av yttrandet.

Ett förtydligande har gjorts kring Natura 2000. Genom framtida satsningar på vatten- och avloppsnätet bedöms inte riksintresset påverkas negativt av en expansion. Det befintliga reningsverket är dimensionerat för att klara 1000 fler invånare.

En skärpning är gjord med att markanläggningar, byggnader och övrig infrastruktur ska utformas översvämningssäkert.


Miljökonsekvensbeskrivningen är korrigerad med uppgifter om att det finns en undersökning om ras och skred som är gjord av Statens geologiska institut, SGI.

Hänsynskartan är kompletterad med område för risker för ras och skred.

Ett tillägg har gjorts till rekommendationerna för Näset med att stabilitetskartering ska göras i planering för bebyggelse.

Jordbruksmark är infört i hänsynskartan samt ett förtydligande om kommunens bedömning av utvecklingsområdet Sundsvägen, där en mindre del jordbruksmark tas i anspråk. Kartorna i utvecklingsplanen har justerats med ovanstående.

Övrig förändring är att utvecklingsområdet Tallheden västra har justerats i omfattning.



Länsstyrelsen
Norrbotten

GRANSKNINGS-
YTTRANDE 1 (7)

Diarienummer
401-13528-2017

Datum
2017-11-28

kommunledningsförvaltningen@lulea.se

Granskning av förslag till Utvecklingsplan/fördjupad översiktsplan för Råneå, Luleå kommun

Bakgrund
Luleå kommun har upprättat ett förslag till ny utvecklingsplan/fördjupad översiktsplan för Råneå. Förslaget omfattar Råneå tätort. Förslaget är på granskning i enlighet med 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (2010:900 PBL), under tiden 26 september till 30 november 2017.

Enligt 3 kap 16 § PBL ska länsstyrelsen under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget. Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på förslaget och ska ingå som en del i den antagna översiktsplanen.

Av yttrandet ska framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljövalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande över planförslaget den 29 maj 2017. Efter samrådet har planförslaget reviderats bl.a. utifrån de synpunkter som länsstyrelsen framfört i samrådsyttrandet.

Detta yttrande behandlar i första hand de punkter som omnämns ovan. Punkt 3 och 4 är dock inte aktuella i detta planförslag.

Länsstyrelsens yttrande

Allmänt
De synpunkter Länsstyrelsen framförde i samrådsyttrandet 2017-05-29 har till stor del beaktats i den aktuella granskningshandlingen.

Förutom att vissa texter har redigerats och omarbetats, så har förslaget förtydligats med att utvecklingsplanen är en fördjupning av översiktsplanen, kartorna har omstrukturerats, kulturmiljö och riksintressen har förtydligats och beskrivningar har lagts till. I avsnittet klimat, energi och tekniska anläggningar har nya riktlinjer och

Länsstyrelsens granskningsyttrande finns att läsa på följande sidor.

Fortsättning från föregående sida.

Länsstyrelsens granskningsyttrande 2017-11-28

Granskning av förslag till Utvecklingsplan/fördjupad översiktsplan för Råneå, Luleå kommun

Bakgrund

Luleå kommun har upprättat ett förslag till ny utvecklingsplan/fördjupad översiktsplan för Råneå. Förslaget omfattar Råneå tätort. Förslaget är på granskning i enlighet med 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (2010:900 PBL), under tiden 26 september till 30 november 2017.

Enligt 3 kap 16 § PBL ska länsstyrelsen under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget. Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på förslaget och ska ingå som en del i den antagna översiktsplanen.

Av yttrandet ska framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande över planförslaget den 29 maj 2017. Efter samrådet har planförslaget reviderats bl.a. utifrån de synpunkter som länsstyrelsen framfört i samrådsyttrandet.

Detta yttrande behandlar i första hand de punkter som omnämns ovan. Punkt 3 och 4 är dock inte aktuella i detta planförslag.

Länsstyrelsens yttrande

Allmänt

De synpunkter Länsstyrelsen framförde i samrådsyttrandet 2017-05-29 har till stor del beaktats i den aktuella granskningshandlingen.

Förutom att vissa texter har redigerats och omarbetats, så har förslaget förtydligats med att utvecklingsplanen är en fördjupning av översiktsplanen, kartorna har omstrukturerats, kulturmiljö och riksintressen har förtydligats och beskrivningar har lagts till. I avsnittet klimat, energi och

tekniska anläggningar har nya riktlinjer och rekommendationer tillförts. Ytterligare hänsyn till klimatförändringen samt översvämning vid extrema vattenstånd har tagits.

Riksintressen

Länsstyrelsen anser att kraven på redovisningen av riksintressen i huvudsak har tillgodosetts både när det gäller beskrivningen av dessa, samt redovisning av kommunens syn på hur dessa kan komma att påverkas av planens genomförande.

Dock behöver beskrivningen och förutsättningarna för Natura 2000 tydliggöras. Kommunen bedömer att utvecklingsområden som pekats ut i planen inte påverkar Natura 2000 negativt. Länsstyrelsen anser att det är oklart i planförslaget om investeringar i VA-nät, vatten- och reningsverk är en förutsättning för att Natura 2000 området inte ska påverkas negativt vid expansion i de utpekade utvecklingsområdena.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunen bedömer att utvecklingsplanen inte innebär risk för att en miljö kvalitetsnorm inte klaras. Länsstyrelsen anser att det otydligt i planförslaget om investeringar i VA-nät, vatten- och reningsverk är en förutsättning för att miljö kvalitetsnormer inte ska påverkas negativt vid expansion i de utpekade utvecklingsområdena.

Hälsa och säkerhet och risker för olyckor, översvämning och erosion

Kommunen anger att nybyggnationer bör inte lokaliseras under +6 meters-nivån (s. 31). Länsstyrelsen anser att nybyggnationer för bostäder och samhällsviktiga funktioner inte ska lokaliseras under denna nivå utan lämpliga skyddsåtgärder för att på lång sikt kunna skyddas mot klimatförändringars följder.

I den reviderade utvecklingsplanen och i tillhörande handlingar, hänvisas till den MKB som Tyréns gjort (2017-04-11). Under avsnitt 3.4.1 anses att "Det finns ingen kartering av rasrisker längs Råneåälven. Varken lutningar eller jordarter inom utvecklingsplanens område tyder på att det skulle finnas risker för ras och skred."

Utifrån dem karteringar som SGI har, på uppdrag av dåvarande Räddningsverket genomfört 1996 och som kompletterats senare (2010) och baserad på bedömningar av stabilitet som SGI gjort, är detta felaktigt. Kartbild och kommentar från utredning bifogas i yttrandet (bilaga 1.)

Utvecklingsområde Näset

Enligt i yttrandet bifogad karta "Redovisning av utförda förstudier och översiktliga karteringar Råneå, Luleå kommun" (bilaga.) från SGI har ett närliggande område bedömts vara av sådan beskaffenhet att stabilitetskartering bör utföras. Som det framgår av kartan består marken av finjord (lera/silt) och det finns olika grader av lutning. Det indikerar att

den närliggande marken vid området Näset kan ha liknande förutsättningar och att det därför borde vara aktuellt med stabilitetskartering.

Övriga synpunkter

Kulturmiljö och fornlämningar

I centrumområdet ligger kulturlager efter Kyrkstaden från 1600-talet och dessa kulturlager är lagskyddade enligt Kulturmiljölagens 2 kap, vilket innebär att tillstånd ska ansökas vid eventuellt ingrepp i kulturlämningen.

Jordbruksmark

Utvecklingsplanen innebär att ca två hektar jordbruksmark bebyggs i områdena Näset och Sundsvägen. Sundsvägens utvecklingsområde ligger dessutom inom ett klass-II område för odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Kommunen har inte i planhandlingen angett på vilket sätt man avser att ta hänsyn till odlingslandskapets natur- och kulturvärden som finns inom utvecklingsområdet. Det står endast angivet område är placerat så att en liten del av odlingsmarken ska påverkas men ingenting om möjliga anpassningar tex av vägar, byggnation etc. Området som är utpekad för odlingslandskapets natur- och kulturvärden är inte heller redovisat på detaljkartan sid 34.

Brukningssvård jordbruksmark bör så långt som möjligt bevaras och dessa områden ska endast i undantagsfall exploateras för bebyggelse, något som tydligt framgår av miljöbalkens 3 kap 4§. Här står det att jord- och skogsbruksmark är av nationellt intresse. Brukningsvård jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och dessa behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Det finns mycket som talar för att jordbruksmark, även sådan som inte brukas idag, kommer att bli allt mer betydelsefull i framtiden. Klimatförändringar och livsmedelsstrategins mål om ökad inhemsk livsmedelsproduktion är exempel på omvärldsfaktorer som visar på ett framtida behov av jordbruksmarken.

Kommunen anger att behovet av bostäder har prioriterats trots att kommunen anser att värdefull odlingsbar mark inte ska användas för bebyggelse.

Strandskydd

Under avsnitt Hänsyn-Strandskydd (s.24) och under avsnitt Bebyggelse-Tät struktur (s.27) vill länsstyrelsen påminna att det är kommunens sak att upphäva strandskydd i samband med framtagande av detaljplan.

Kommunen har föreslagit utbyggnadsområden på mark som omfattas av strandskydd. Som särskilt skäl för ett upphävande anger kommunen att bostäder är ett stort allmänt intresse. Länsstyrelsen tolkar det som att kommunen åberopar 7 kap 18 § punkten 5 miljöbalken. Ett angeläget intresse

kan vara åtgärder som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling och som ger långsiktiga fördelar för ett samhälle. Om intresset, exempelvis behovet av bostäder, kan tillgodoses utanför strandskyddsområden så ska ett upphävande av strandskyddet inte medges. Kommunen behöver därför i kommande detaljplanearbete även motivera varför bebyggelsen inte kan lokaliseras på annan plats som inte omfattas av strandskydd. Kommunen behöver även visa att den nya bebyggelsen inte påtagligt försämrar allmänhetens tillträde till området och att växt- och djurlivet inte påverkas påtagligt.

Samråd och beslut

Inför länsstyrelsens granskningsyttrande har följande myndigheter givits tillfälle att yttra sig: Statens Geotekniska institut (SGI).

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschef Willy Sundling efter föredragning av planarkitekt Marja Suikki. Thomas Steinwall har också deltagit i ärendets beredning. I den slutliga utformningen av yttrandet har företrädare för länsstyrelsens enheter för landsbygd och samhällsskydd deltagit.